

Surime

índex

Què - 3

Per què - 4

Com -5

Sinopsi - 6

Proposta didàctica - 7

Continguts musicals - 9

La Rancúnia - 17

El Perdó - 18

Les cançons - 19

Direcció i trajectòria - 24

Fitxa artística - 27

Què

Surime és un concert on es convida a gaudir d'un viatge sonor amb alegria i energia, parlant del perdó, de la rancúnia i d'emocions que totes les persones senten, tinguin l'edat que tinguin.

És una història que toca el cor, on l'humor i les emocions més profundes troben el lloc just perquè l'espectador a estones s'emocioni i a estones rigui.

La música i el teatre s'abracen l'un a l'altre intentant descobrir fins on pot portar aquesta sinergia, per tal d'explicar una història bonica, tendra i divertida amb un missatge positiu i d'aprenentatge vital.

RIURE, PENSAR, GAUDIR, CRÈIXER

Per què

Fa més de 26 anys que Pentina el Gat ofereix animacions, espectacles de sala i espectacles itinerants, en els quals la música –ja sigui amb repertori propi o bé versionant cançons tradicionals amb el seu segell– ha estat el motor i el mitjà que els ha portat a compartir la seva passió i apropar-la a tota la família.

Son músics i volen compartir aquest art ric i ple sense caure en simplificacions ni infantilismes. El volen compartir en la seva plenitud obrint portes a diferents estils i reptes com el que avui presenten.

Com

Pentina el Gat explica una història amb les cançons originals compostes per aquest espectacle. La cia. fa servir diferents instrumentacions, amb les veus com a protagonistes, passant per estils i estètiques variats. Instruments acústics, instruments electrònics i cançons a capella es combinaran al llarg de l'espectacle per donar el ritme necessari a la història.

El treball de construcció de l'espectacle fa avançar en paral·lel els textos i les cançons, per tal de trobar la màxima coherència i sentit a totes les escenes. Es tracta d'un concert alhora que es tracta peça teatral, en la qual aquestes dues arts escèniques troben l'equilibri necessari per posar la història en el centre.

Sinopsi

En Surime està enfadat, fa temps va viure una mala experiència i ara no li agrada la gent. Tot plegat canvia dràsticament quan coneix a una nena que, tot i les dificultats que la vida li ha posat al davant, viu amb alegria i entusiasme. Una història d'aprenentatge vital protagonitzada per un cranc i una nena explicada per la cia. Pentina el Gat i dirigida per l'Anna Roca, a cavall de la música i les cançons originals, cantades i executades 100% en directe.

Proposta didàctica

Continguts pedagògics - Llenguatge musical

Audició de cançons

El valor de la música en directe

Participació col·lectiva

La veu i la melodia

Acompanyament harmònic i rítmic

Estils de música diversos

Continguts pedagògics - Llengua catalana

L'audició atenta

Memorització de textos

El text a la cançó

La rima

Continguts pedagògics – Els sentiments i les emocions

La consciència de l'individu i els seus sentiments

Reconèixer el sentiment de l'altre

Empatitzar amb els sentiments dels altres

Trobar solucions a sentiments negatius

Trànsit de la rancúnia al perdó

Continguts musicals

Instruments

Bateria

Pertany a la família de la percussió i està format per diferents elements en els quals trobem timbales i plats. El seu origen és recent i es remunta a la dècada dels anys 30 del segle passat. Els materials de construcció són la fusta, el metall i membranes de pell o de plàstic. Es toca per mitjà de dues baquetes i per pedals. Es tracta d'un instrument d'acompanyament que marca la pulsació i el patró rítmic de la cançó. El trobarem en molts estils de música moderna com el rock, jazz, la salsa, etc.

Saxo

Pertany a la família de vent fusta, ja que tot i que disposa d'un cos totalment metàl·lic, el sistema d'emissió del so es basa en una llengüeta de fusta (canya). És un instrument força modern (finals del s. XIX) i predomina en estils de música moderna. La funció prioritària d'aquest instrument és la melòdica.

Piano i sintetitzador

De corda i de percussió alhora, s'acciona amb tecles de marfil que, mitjançant uns martells interiors, colpegen les cordes més o menys llargues aconseguint diferents notes. El cas del sintetitzador és diferent, perquè es tracta d'un instrument electrònic que porta un ordinador i que imita el so del piano o bé crea nous sons. En tots dos casos, la funció musical és la mateixa: melòdica i d'acompanyament, ja que el seu ampli registre i el fet de ser un instrument harmònic, el possibilita a fer melodies, acords i baixos. En aquesta sessió, per raons d'espai i de logística, no és possible presentar un piano acústic, tot i que apareixeran sintetitzadors capaços d'imitar-lo i que, a més, produiran sons molt espectaculars.

Veu

El cant és l'acte de produir sons musicals amb la veu. La persona que produeix el cant s'anomena cantant. El cant és el resultat de l'acció de l'aire expirat; surt dels pulmons per l'acció del diafragma, com en qualsevol expiració activa, i en passar per la laringe fa vibrar les cordes vocals, El so així produït s'amplia posteriorment en les cavitats naturals superiors (nas, faringe, boca), i eventualment és articulat per la llengua i els llavis per formar els diferents fonemes. De fet, perquè el cant sigui possible cal activar molts recursos del cos humà: el sistema respiratori, molts músculs de l'abdomen, de l'esquena, del coll i de la cara. Aquesta complexitat exigeix que el domini del cant passi per un entrenament musical molt exigent i, en certa manera, és un entrenament comparable al qual realitza un esportista.

Elements musicals

Melodia

Generalment és la part més aguda de la cançó. És la que més aviat s'identifica i es recorda. En aquest cas, interpretada per la veu o pel saxo, necessita dels acompanyaments per tenir sentit complet.

Acompanyament rítmic

Dóna la pulsació amb més claredat que els altres dos elements, a més de deixar palès el patró rítmic que s'està interpretant.

Acompanyament harmònic

Vesteix la melodia juntament amb l'acompanyament rítmic. Els acords emesos pel piano i l'acció paral·lela del baix amb la mà esquerra del piano donant la tònica, construeixen l'estructura on la melodia queda clara i entenedora.

Estils musicals

Pop

La música pop va ser una descendent directa de la música Rock & Roll quan a finals dels anys 50 es van incorporar instruments electrònics com la guitarra electrònica, el baix o el teclat. Això va provocar la formació de nous grups, sobretot britànics que buscaven barrejar els sons populars com el Rock & Roll. Uns dels grups més importants que van fer servir aquesta tècnica van ser The Beatles. La popularització d'aquesta música va ser a la dècade dels 60 amb grups que feien servir sons de la música disco. El veritable èxit del pop va ser als anys 80, protagonitzat per estrelles com Madonna o Michael Jackson, considerats la reina i el rei del pop respectivament. Les característiques musicals del pop es basen en una especial atenció a les melodies ensucrades de la tornada, ben contrastades de l'estrofa. Els ritmes solen ser senzills i amb un acompanyament harmònic simple. Si bé l'harmonia veu bàsicament de la tradició europea clàssica, també hi ha influències del blues.

Rock & Roll

Va aparèixer als Estats Units a finals dels 1940 i principis dels 1950. Les seves arrels es troben, sobretot, en el blues, el rhythm and blues, el country, la música folk, el gospel i el jazz. Ben aviat el gènere va difondre's a la resta del món i es va anar desenvolupant, donant lloc, posteriorment, al rock modern. El rock and roll clàssic es toca amb una o dues guitarres elèctriques (una és la principal i l'altra la rítmica), un contrabaix –que a partir de mitjans dels 50 fou substituït per un baix elèctric–, i una bateria. En els primers estils del rock and roll l'instrument principal era el piano o el saxòfon, però més tard van ser substituïts per la guitarra elèctrica. El ritme és, en essència, el del blues boogie woogie amb accentuacions en els temps dèbils (2n i 4t), quasi sempre interpretats per la caixa. La seva enorme popularitat i la difusió mundial que va tenir li va donar un impacte social únic. Va anar molt més enllà de ser un mer estil musical i, present als films i al nou mitjà de comunicació que era la televisió, va influir en les formes de vida, la moda, les actituds i el llenguatge. Alguns dels artistes més destacats foren Elvis Presley, Bill Haley, Jerry Lee Lewis, Chuck Berry o Carl Perkins.

Soul i Funk

La música Soul prové de la fusió del gospel amb el Rhythm and Blues. Va aparèixer als Estats Units a la dècada del 1950. La paraula soul significa "ànima" en anglès. El so del soul clàssic són les accions de ritme a l'estil rock, vibrants arranjaments de metalls, ensembles sincronitzats d'instrumentació i vocals. Segons el crític musical Meter Guralnick: " El soul és l'expressió de la solidaritat negra, de l'orgull d'una nació que volia acabar amb els segles de segregació i que va trobar en aquests cants els fins pràctics per reclamar la seva identitat i espiritualitat." Aquest gènere musical utilitza generalment la guitarra, baix elèctric, la bateria i la veu. La influència del gospel s'evidencia en les veus i les harmonies de caràcter jubilós i emocional. Artistes importants d'aquest estil són: Aretha Franklin, James Brown, Marvin Gaye, i més tard Withney Houston o Alicia Keys. El funk és un estil musical que sorgí als Estats Units durant els anys 70 com a resultat de l'evolució d'alguns elements del soul i del jazz. La seva popularitat s'estengué tan ràpidament que no tardà a consolidar-se com un estil propi, i des d'aquell primer moment marcà la història de la música de ball. El funk es pot reconèixer amb facilitat pel seu ritme sincopat, les línies del baix molt marcades, una percussió molt destacada i un èmfasi quasi sexual en la interpretació vocal. Alguns dels seus principals exponents són Jamiroquai, James Brown, Prince, Sly & The Family Stone, Maceo Parker i Stevie Wonder.

Salsa

La salsa és el terme usat a partir dels anys setanta per a definir el gènere musical resultant d'una síntesi d'influències musicals cubanes amb altres elements de música caribenya, música llatinoamericana i jazz, especialment el jazz afrocubà. La salsa va ser desenvolupada per músics d'origen llatí al Carib hispà i la ciutat de Nova York. La salsa abasta diversos estils com la salsa dura, la salsa romàntica (o "salsa rosa") i la timba. Al ritme utilitza com a base el patró rítmic del son cubà, amb clau de son en dos compassos de 4/4. En molts casos les melodies usades en la salsa es corresponen amb les emprades tradicionalment en el son montuno i altres gèneres de la música cubana tradicional. La influència del jazz afrocubà ve determinada per l'arranjament encara que no és una condició imprescindible en la salsa.

La Rancúnia

La rancúnia és un sentiment d'enuig profund i persistent; un ressentiment arrelat que desequilibra i emmalalteix el cos i la ment. L'origen pot ser degut a diverses raons: insult, abús de confiança, enganys, ofenses, maltractaments. El ressentiment es va acumulant fins que finalment es converteix en desig de venjança. Un desig que un mateix va alimentant i provocant que creixi fins al punt que comença a resultar insuportable. D'aquesta manera, es va formant, a poc a poc, la rancúnia, i per això no és difícil passar a l'odi. Un odi que ens impedeix asserenar-nos i observar les coses des de la distància. La rancúnia acaba convertint-se en una presó.

El Perdó

Perdona i oblida" no sempre és un bon consell. La memòria no funciona a voluntat i el perdó és un exercici que necessita temps. Encara més, de vegades, fins i tot sabent que és el més saludable, és impossible atorgar-ho. De vegades no podem perdonar ni oblidar i cadascú arrossega les seves experiències adverses, les marques de les seves decepcions i fins i tot les ferides d'experiències traumàtiques. Hi ha vivències que deixen osca permanent al cor, forats on s'instal·la el pòsit d'un dolor silenciós que ho altera tot. Perdonar sempre és una opció personal, un acte de voluntat que arriba (o no) quan un se sent preparat. El perdó és un procés que porta a un camí d'evolució personal, convertint-se en un procés de sanació.

Les cançons

LA PLATJA

Uouo, uououo, uouo...

Hem vingut a la platja.

Les gavines voleien

i la sorra s'enganxa.

La sombrilla ens fa falta.

Trencarem les onades

i farem castells de sorra.

Uouo, uououo, uouo...

PEUS

Bonics, mullats, menuts, ben torts

inflats, cofois, pudents, de porc

plorant, badant, rient, somiant.

Peus petits, peus mitjans,

alguns semblen de gegants,

peus molt nets, peus bruts

peus de nens, peus molt peluts.

Veig molts peus, a la platja

Semblen diferents, però són iguals

Vine amb mi, dona'm la teva mà

dient-nos coses maques, caminarem plegats.

AI AI AI

Ai Ai ai, Ai ai ai
qui m'ha pessigat?

A la platja avui he anat
quin plaer anar caminant
per la sorra vaig descalç

He sentit com un dolor
quan estava aquí estirat
m'imagino qui ha estat
algú molt enrabiad

Quin dolor, ai quin mal
què ha passat, ai quin mal

BEFA

En Surime no té pinça
i si la té la té molt minsa

Som uns crancs, som un grup
ens agrada estar junts
caminem tots plegats
a la vora del mar

En Surime és més lent
és un cranc diferent.
No el volem al costat
sempre va rondinant.

UN CRANC ESPECIAL

Aviam fins ara que tenim - Què tenim?
tenim un lloc què és molt bonic, - Ah sí?
Un paradís vora del mar, que convida a passejar
i estirar-se sota el sol després de fer un bon bany

Tant és quin dia fa, si fa sol o ennuvolat
la seva presa tu seràs, ho té tot controlat
té una tàctica secreta que no sol fallar mai
són set passos infal·libles que té ben estudiats

Però la gent no hi vol anar
tothom surt ben escaldat
si no ho saps ja ho trobaràs

De tots els crancs
n'hi ha un de molt especial
en Surime et vindrà a pessigar

PESSIGOLLES

Aquesta era la platja dels pessics,
no estiressis la tovallola.

Ja ningú pessiga pessiga els nostres dits,
és la platja de les pessigolles.

Pessigolles, pessigolles, pessigolles, pessigolles.

EL MÉS IMPORTANT

Tinc un nou amic
sempre anava enfadat
i em volia pessigar.
No sabia perdonar
no sempre és fàcil oblidar
i seguir amb la vida endavant

A la platja estem jugant
oblidant i perdonant
no té importància el que va passar
Peu o pinça, tant se val
que funcioni el cor és vital
ja sabem que és el més important

Viure rient, estar molt content
és el millor que pots fer si res va malament
Obrint els ulls, mirant endavant
jugant i estimant, és el més important.

Direcció – Anna Roca

Fa 25 anys funda la seva pròpia companyia on s'encarrega de la producció, direcció, actuació i escriptura dels espectacles de la cia en col·laboració amb altres professionals externs. Es forma a l'Institut Festino Barroco de Barcelona amb professors com Manuel del Illo o Txiqui Berraondo. Treballa diversos anys com a actriu professional abans de fundar la seva companyia. A banda, s'encarrega de la docència de la seva escola de teatre a Olot enfocada a públic infantil i juvenil. Entre els seus espectacles destaquen: Momo (versió lliure de Michael Ende) on exerceix de productora i actriu, guanyador del Premi Crítica Barcelona 2016 i amb 3 nominacions als Premis Max; El Secret de la Nanna (directora i actriu) o Valentina Quàntica (dramaturga i directora).

Trajectòria de Pentina el Gat

Una mica d'història.... Rondalla ve, rondalla va, si no és mentida, veritat serà, que vet aquí una vegada que una colla de ganàpies van crear la companyia d'espectacles "Pentina el gat": El 1998 va presentar el seu primer espectacle i des d'aleshores no ha deixat de crear espectacles de carrer, d'interior, d'escenari i itinerants. Les premisses sobre les quals la companyia ha dissenyat les seves creacions han estat sempre les mateixes: música 100% en directe, la màxima qualitat, i el compromís amb la pedagogia i el lleure, mantenint sempre amb l'espectador, sigui quina sigui la seva edat, com a far i receptor prioritari de les seves creacions. Durant tots aquests anys la Pentina ha creat 20 espectacles, ha realitzat més de 2300 actuacions arreu de Catalunya i Espanya, i també ha fet petites gires a Europa. Al llarg de la nostra història, per la companyia han passat més de 100 artistes i tècnics ensenyant i aprenent. Actualment, dins la companyia ens trobem tres músics i una actriu i cantant. Junts hem trobat l'equilibri, la química i l'entesa del grup. És per això, que decidim embrancar-nos en un nou i ambiciós projecte, que ens suposa un repte que entomem amb ganes i il·lusió i que ja està suposant un emocionant gir en la trajectòria de la companyia.

En **Pol Soler** és pianista i violinista i compta amb una àmplia experiència com a intèrpret en diverses formacions professionals. També ha treballat com a tècnic de so, tant de gravacions com de directes. Membre del Taller de Música de Banyoles exerceix de professor de l'EMMB des de la fusió. Alegre i optimista, la seva versatilitat ha permès que puguem augmentar el repertori instrumental dins la Pentina.

En **Xef Vila** és el més rockero de la cia. Bateria provinent de l'escena del rock català amb grups com Brams, o Joan Isaac, distribueix el seu temps entre Pentina el Gat i les tasques de realitzador audiovisual. La seva creativitat durant aquests anys ha fet volar molts projectes dins i fora de la cia.

La **Silvia Dotti** és un tsunami d'energia i alegria irrefrenables que ho capgiren tot i que contagia a tort i a dret allà a on va, sigui dalt de l'escenari o a peu pla. El seu pòsit és el resultat d'una formació molt àmplia que passa per la música, el circ i el teatre físic. En aquest nou projecte estarà al capdavant, combinant la seva força natural amb la seva veu dolça i captivadora.

En **Sam Atencia** ha combinat la direcció de la Pentina amb tasques de docència i direcció acadèmica a escoles de música com ara el Taller de Músics de Barcelona o l'EMM de Banyoles. Porta més de 30 anys tocant el saxo i col·laborant amb innumerables formacions del país. La docència i l'actuació han esdevingut dues cares de la mateixa moneda i han retroalimentat aquests dos vessants, on la canalla no ha deixat de ser mai el focus de la seva trajectòria. A Pentina el Gat les ha vist de tots colors, però és ara, després de 25 anys de viatge, quan percep i assaboreix el que considera el millor moment creatiu de la companyia.

Autora

Anna Roca a partir del conte d'en Pedro Pablo Sacristán

Direcció artística

Anna Roca

Direcció musical

Sam Atencia

Composició cançons

Pol Soler, Xef Vila, Silvia Dotti i Sam Atencia

Intèrprets

Pol Soler, Xef Vila, Silvia Dotti i Sam Atencia

Titella

Martí Doy

Espai escènic i escenografia

Taller d'Escenografia Castells

Dibuixos i animacions

Xevi Domínguez

Disseny llums

Pol Soler

Disseny sonor

Sam Atencia

Vestuari

Victoria Cretenze

Ajudant vestuari

Daniela Cretenze

Producció

Silvia Dotti i Sam Atencia

Disseny gràfic

Sam Atencia i Silvia Dotti

Fotografia

Alba Atencia

Vídeo

Xef Vila

pensar

sentir

emocionar-se

riure

qüestionar-se

créixer

commoure's